

Rent drikkevand og sikker
kemi
J.nr. 2021-2428
Ref. LMK
Den 8. marts 2022

Status for hele perioden 2018-21 på hovedoverskrifter

1. Oplyste forbrugere

Den politiske aftale forudsætter, at forbrugere skal være trygge, når de køber produkter og fødevarer. Det stiller høje krav til oplysningernes troværdighed. Ærlig information om kort- og langtidseffekter af kemiske stoffer i forbrugerkommunikation medvirker hertil. Særligt sårbare grupper i befolkningen har krav på et ekstra fokus.

På den baggrund er der i perioden gennemført fem store kampagner; To kampagner til unge om parfumeallergi (2018, 2019) og en om kemikalier i tøj (2021) samt to kampagner til småbørnsforældre om henholdsvis fluorstoffer i udendørstøj (2018) og internethandel uden for EU (2019). De større kampagner er suppleret med anden fokuseret information – eksempelvis om særligt farlige gør-det-selv produkter, klimafarlige kølemidler til biler og alternativer til PVC. Herudover har der løbende været formidlet information og gode råd om hverdagens kemi på både sociale medier og hjemmesider fra Miljøstyrelsen og Fødevarestyrelsen.

Styrket, enkel, sammenhængende og forebyggende information om kemi i produkter og fødevarer og fødevarerkontaktmaterialer skal hjælpe forbrugerne til at træffe et oplyst valg. For at understøtte arbejdet med miljømærker, har Miljømærkning Danmark i perioden modtaget et ekstra tilskud til at øge efterspørgslen af miljømærkede produkter ved øget forbrugerinformation, øge udbuddet af miljømærkede varer ved målrettet markedsdialog med virksomheder, og til en tilskudsordning med henblik på, at virksomheder kunne få en konsulent til at undersøge muligheden for at opnå miljømærkning. Som ønsket i den politiske aftale, er der i perioden arbejdet for at sikre, at både forbrugere og professionelle anvender biocider korrekt, herunder er forbrugerne særligt informeret ift. desinfektions-, insekt-, alge- og træbeskyttelsesmidler.

I perioden har der været særligt fokus på allergi, idet der i 2018 blev lanceret en allergistrategi med en række initiativer, som skal være med til at sikre, at færre danskere får hudallergi i fremtiden. Strategien var inddelt i fem fokusområder: 1) Viden om effekt og eksponering, 2) Vurdering af kemikaliers allergifremkaldende egenskaber, 3) Information og regulering, 4) Særligt problematiske kemikalier og 5) Samarbejde med interessenter og andre myndigheder.

For yderligere oplysninger henvises til Status for hele perioden 2018-21 på hovedindsatser nedenfor.

2. Fair vilkår for virksomheder

Danske virksomheders styrkepositioner skal udnyttes. Skrappe EU-regler sikrer fair konkurrence, og virksomheder, der går forrest, får gode vilkår for vækst ved tidligt at substituere til grønnere

alternativer og træde ind i den cirkulære økonomi. Derfor etablerede Miljøstyrelsen i 2019 Center for Cirkulær Kemi (CCK) med det overordnede formål at støtte danske virksomheder i deres arbejde med substitution af skadelige kemikalier inden for de tre sektorer; byggeri, emballage og fødevarerproces. Skadelige kemikalier kan virke som en barriere for genanvendelse og CCKs skulle især fokusere på substitutionsarbejde, der kunne styrke den cirkulære økonomi. Herudover er der gennemført en række PVC-projekter bl.a. med henblik på øget substitution.

Danmark har i peioden arbejdet for, at kvaliteten af virksomhedernes REACH-registreringer forbedres, herunder blandt andet vedrørende data om anvendelser og eksponering og information om stoffers farlighed ved vurdering af registreringer og testforslag, så tilstrækkelig viden er til rådighed. Virksomhederne, især de små og mellemstore virksomheder, er blevet vejledt om lovgivning, risikovurdering og -håndtering. For at hjælpe virksomheder til at overholde reglerne og undgå uønskede kemiske stoffer i fødevarer og fødevarekontaktmateriale er der udviklet vejledningsmateriale til brancher og virksomheder. Miljøstyrelsen har udarbejdet korte, handlingsorienterede branchespecifikke vejledninger for biocider og prioriteret helpdesk og deltagelse i informationsmøder, ligesom der er ydet tilskud til virksomheder, der har udviklet mindre belastende biocider og har brug for støtte til produktgodkendelse efter den markant mindre omkostningskrævende og forenklede godkendelsesprocedure.

Arbejdet på REACH og CLP (klassificering og mærkning af kemikalier) området har været omfattende og har betydet danske reguleringsforslag i form af harmoniseret EU klassificering under CLP, optag på Kandidatlisten for særligt problematiske Stoffer og begrænsningsforslag, herunder om bl.a. tatoveringsfarver og PFAS.

Miljøstyrelsen har deltaget fast i de tre komitéer MSC (medlemsstatsudvalget), RAC (risikovurderingskomitéen), der giver anbefalinger til Kommissionen om klassificeringsforslag under CLP forordningen samt om fastsættelse af grænseværdier i arbejdsmiljøet, og som sammen med SEAC (den socio-økonomiske komité) giver udtalelser om godkendelsesansøgninger og begrænsningsforslag under REACH.

Miljøstyrelsen har desuden deltaget i en række ekspertgrupper, herunder ekspertgruppen for hormonforstyrrende stoffer, ekspertgruppen for særligt miljøskadelige stoffer (PBT) og ekspertgruppen for risikohåndtering af problematiske stoffer. Komitéerne og ekspertgrupperne har en central funktion i reguleringsarbejdet og behandler en lang række forslag. Ved aktiv deltagelse i dette arbejde har Miljøstyrelsen påvirket EU's kemikaliepolitik via de forslag, som udarbejdes af Danmark og i høj grad også ved at kommentere på forslag, som udarbejdes af andre EU medlemslande samt ECHA og Kommissionen.

For yderligere oplysninger henvises til Status for hele perioden 2018-21 på hovedindsatser nedenfor.

3. De fem skadevirkninger i fokus

De værste kemiske stoffer skal ud af de produkter, danskerne møder i deres hverdag, og de skal ligeledes undgås i fødevarer, hvis mængderne udgør en risiko for menneskers sundhed. Den danske indsats i perioden har fokuseret inden for de mest skadelige og problematiske kemiske stoffer i forbruger- og biocidprodukter, fødevarer og fødevarekontaktmaterialer.

Der har fortsat været fokus på hormonforstyrrende stoffer og på udvikling og forbedring af testmetoder og på forskellige relevante eksponeringsveje. Der er set på mulighederne for vurdering af grupper af stoffer i stedet for af enkelte stoffer og herunder vurdering af stofgrupperes cocktaileffekt og eventuelle nye sammenhænge mellem kemi og sygdomme.

I perioden har der været særlig fokus på følgende fem skadevirkninger:

- giver kræft, skader arveanlæg eller vores forplantningsevne (CMR-stoffer)
- påvirker hjernens udvikling,
- er hormonforstyrrende,
- kan give allergi, eller
- udgør en risiko for miljøet.

Miljøstyrelsen har i perioden deltaget aktivt i EU-arbejdet med at vurdere biocid-aktivstoffer. Perioden har været præget af, at kriterierne for hormonforstyrrende egenskaber for biocider trådte i kraft i 2018. Danmark har sat et markant aftryk på, hvorledes aktivstofferne vurderes fremadrettet, idet Miljøstyrelsen har deltaget aktivt i udarbejdelsen af de nye datakrav. Miljøministeriet har i perioden særligt arbejdet på områder, hvor der har været brug for regelfortolkning; bl.a. i fht. afgrænsningen mellem algedmidler og rengøringsprodukter samt i relation til hånddesinfektion under COVID-19.

Kemikalier handles og spredes globalt, og Danmark har fortsat været synlig i arbejdet for at få en stærk regulering globalt. Der har i perioden været fokus på at få etableret en ny ramme for det globale arbejde med kemikalier og affald efter 2020, der skal videreføre arbejdet under den globale kemikaliestrategi, SAICM. Danmark har desuden deltaget aktivt i arbejdet under bl.a. Stockholmkonventionen (persistente, organiske miljøgifte) og Minamatakonventionen (kviksølv).

Miljøstyrelsen har deltaget aktivt i EU-arbejdet med bidrag til Kommissionens udvikling af forslag til ændring af registreringsforpligtelserne under REACH, så der tages højde for stoffer på nanoform. Miljøstyrelsen deltager desuden aktivt i Nordisk Nanogruppe, i OECD's Working Party on Manufactured Nanomaterials og i ECHAs ekspertgruppe for nanomaterialer.

For yderligere oplysninger henvises til Status for hele perioden 2018-21 på hovedindsatser nedenfor.

4. Forskning og vidensopbygning

Der er behov for at udbygge viden og dataindsamling om kemiske stoffer, så der kan sættes ind, hvor og når en indsats er påkrævet for de mest skadelige og problematiske stoffer. Forskning, udvikling og vidensopbygning har derfor fortsat været prioriteret højt. Det gælder bl.a. allergifremkaldende og hormonforstyrrende stoffer herunder deres betydning for nye sygdomme som f.eks. fedme, diabetes, kronisk træthed og effekter på hjernens udvikling, og de enkelte stoffers effekt i kombination med hinanden.

Ny viden og pålidelig dokumentation er en vigtig forudsætning for gennemslagskraft i EU og internationalt og Danmark har styrket vigtige områder, hvor vi i forvejen er internationalt førende, fx på hormonforstyrrende stoffer.

Center for Hormonforstyrrende Stoffer (CeHoS) formål er at indsamle og opbygge viden målrettet myndighedernes forebyggende arbejde inden for området hormonforstyrrende stoffer samt de skadelige egenskaber, disse kan medføre. Det drejer sig både om hormonforstyrrende egenskaber i forhold til mennesker og miljøet. Centret har i perioden igangsat 35 projekter. Der henvises endvidere til notater fra CeHoS, der er vedlagt som bilag til Miljøstyrelsens årlige notater om screening af forskningsindsatsen, samt til Center for Hormonforstyrrende Stoffers hjemmeside, hvor yderligere information og rapporter kan findes, jf. www.cend.dk.

Videncenter for Allergi har som overordnet formål at fortsætte den målrettede videnopbygning om allergifremkaldende stoffer til understøttelse af myndighedernes forebyggende arbejde, herunder særligt at danne et videnskabeligt grundlag for regulering og kommunikationsindsatser. Videncenter for Allergi har i 2018-2021 publiceret 101 videnskabelige artikler i internationale tidsskrifter om allergi, risikofaktorer og forebyggelse og afsluttet 11 ph.d.-studier. Videncentret har desuden medvirket til at skabe det videnskabelige grundlag for flere internationale reguleringer af allergifremkaldende stoffer blandt andet vedrørende akrylater i negleprodukter og krav om deklaration af små mængder formaldehyd på kosmetiske produkter. Der henvises endvidere til notater fra Videncenter for Allergi, der er vedlagt som bilag til Miljøstyrelsens notater om årlig screening af forskningsindsatsen, samt Videncentrets årsrapporter, som er tilgængelige [her](#): <https://www.videncenterforallergi.dk/om-videncentret/aarsrapporter/>.

5. Kontrol og overvågning

Kontrol og håndhævelse samt kortlægning og overvågning er nødvendig, og forventningerne til kontrol øges med øget import via e-handel og bl.a. markedsovervågningsforordningen. Kontrollen er tilrettelagt risikobaseret og anvender de virkemidler, som tilskynder til en vedvarende regelefterlevelse i virksomhederne. Virksomheder skal ikke kunne få konkurrencefordele ved at overtræde reglerne og udsætte befolkningen og miljøet for unødvendige risici. Derfor er der i perioden sat ind med målrettet kontrol af forbrugerprodukter, fødevarer, fødevarerkontaktmaterialer og biocider. Samarbejde med de europæiske kontrolmyndigheder har været højt prioriteret og kontrolindsatsen koordineret bredt i EU. Det er vigtigt for danske virksomheders konkurrenceevne, at alle virksomheder overholder kemireglerne på lige vilkår.

Igennem hele perioden har Kemikalieinspektionen modtaget et stærkt stigende antal indberetninger om mulige overtrædelser af kemikalielovgivningen. Det skyldes bl.a. en ændring af indkøbsmønstret, hvor forbrugerne vender sig mod e-handel, har nye forbrugsmønstre og tilbydes varer via globale online markedspladser. I den sammenhæng kan Kemikalieinspektionen konstatere, at forbrugerne typisk er langt mindre kritiske ved indkøb på nettet, hvorfor der både ses et stigende antal beslaglæggelser af privates import, og generelt flest overtrædelser af kemikalierreglerne, når der analyseres kontrolobjekter indsamlet via e-handelsplatforme baseret i tredjelande. Når man handler med webshops, som ligger uden for EU, svarer det som udgangspunkt til at stå i det pågældende land, og hvis man sidder hjemme og køber i net-butikker fra lande med helt andre regler end i EU, så skal de produkter ikke overholde dansk eller EU lovgivning. Derfor er risikoen større for, at produkterne kan indeholde skadelige kemikalier.

Med ikrafttræden af den nylige ændring af kemikalieloven, offentliggør Inspektionen alle overtrædelser, hvor der sker en håndhævelse: <https://mst.dk/kemi/tilsyn-og-haandhaevelse/produkter-som-overtraeder-kemikalierreglerne/>

Periodens kontrolkampagner, inklusiv resultater (dog endnu ikke for alle kontrolkampagner i 2021) er listet på <https://mst.dk/kemi/tilsyn-og-haandhaevelse/tilsynskampagner/>

Årsrapportering for Kemikalieinspektionens kontrol og håndhævelsesaktiviteter kan studeres i Årsberetninger via: <https://mst.dk/kemi/tilsyn-og-haandhaevelse/aarsberetninger/>
Årsberetningen for 2021 er offentliggjort ultimo januar 2022.

For yderligere oplysninger henvises til Status for hele perioden 2018-21 på hovedindsatser nedenfor.

EU-Strategi

I perioden har Danmark haft fokus på at få opbakning til behovet for at modernisere EUs kemikalielovgivning. Kommissionen var under 7. Miljøhandlingsprogram forpligtet til senest i 2018 at fremlægge en strategi for et giftfrit miljø. Danmark fremsendte i 2018 tekniske input til REACH reviewet, hvor der blev udtrykt støtte til de 16 aktiviteter, der peges på i reviewets konklusion, og samtidig blev påpeget 12 yderligere aktiviteter, hvor der er behov for handling. REACH Up-ministrene fulgte op med breve til Kommissionen i 2018 og 2019, hvori de udtrykte seriøs bekymring omkring den manglende fremdrift fra Kommissionens side til at videreudvikle EU's kemikaliepolitik, hvilket også var nødvendigt for at opnå en cirkulær økonomi. Rådet (miljø) vedtog i juni 2019 rådskonklusioner om behovet for en ny, bæredygtig kemikaliepolitik i EU. I december 2019 opfordrede ministre fra Belgien, Luxembourg, Sverige, Norge og Danmark Kommissionen (med støtte fra Tyskland, Finland, Østrig og Italien på embedsmandsniveau) til at udvikle en EU-strategi for hele gruppen af fluorstoffer på tværs af sektorer.

Miljø- og Fødevarerministeriet afholdt i samarbejde med Kommissionen en fælles high-level konference om fremtidens kemikaliepolitik i Bruxelles den 27.-28. juni 2019 med deltagelse af omkring 300 interessenter og mere end 50 talere og bidragsydere. Resultaterne fra konferencen er publiceret i en konferencerapport og gav input til Kommissionens Kemikaliestrategi for bæredygtighed.

I december 2019 annoncerede EU-kommissionen Den Europæiske Grønne Pagt (European Green Deal), hvor et af initiativerne er en Kemikaliestrategi for bæredygtighed, som er det første skridt mod nulforureningsambitionen. Kemikaliestrategien for bæredygtighed blev offentliggjort i oktober 2020. Inden offentliggørelse arbejdede Danmark for en grøn, ambitiøs og langsigtet strategi, blandt andet gennem et fælles brev til Kommissionen fra ligesindede lande, og via offentlige høringer og afrapportering for REACH og CLP i 2020 spillet ind med nationale input.

Kemikaliestrategien for bæredygtighed indeholder de elementer, som Danmark sammen med ligesindede lande har presset på for skal indgå, og mange danske prioriteter på kemikalieområdet, herunder håndtering af hormonforstyrrende stoffer, kombinationseffekter, gruppetilgang ved risikovurdering af kemikalier samt beskyttelse af sårbare grupper, er også med i strategien.

Danmark har arbejdet for rådskonklusioner på strategien, som efter forhandlinger i rådet blev vedtaget i marts 2021.

Kommissionen igangsatte i 2021 implementeringen af strategien, hvor blandt andet revisionen af REACH-, CLP-, kosmetik- og detergentforordningerne samt legetøjsdirektivet er blevet sat i gang. Danmark har arbejdet aktivt i grupper med ligesindede lande (REACH Up), ekspertgrupper, på møder med Kommissionen og via skriftlige indspil på tidlig interessevaretagelse og for at fremhæve danske synspunkter, som Kommissionen vil bruge til at udarbejde deres forslag til revisionerne.

Arbejdet under strategien vil fortsætte de kommende år, hvor Danmark fortsat vil have fokus på danske prioriteter i arbejdet.

Status for hele perioden 2018-21 på hovedindsatser

1. Oplyste forbrugere

Hovedindsats: Forbrugerinformation og kampagner

Fødevarestyrelsen har givet gode råd til forbrugere om, hvordan de kan reducere deres indtag af kemiske stoffer fra maden. Rådene findes på den fælles informationsplatform Kend Kemien, som både rummer råd om kemi i fødevarer og i forbrugerprodukter. Fødevarestyrelsen har desuden igennem hele perioden delt rådene på sociale medier, hvor det har været muligt at stille spørgsmål til styrelsen og få konkrete svar om kemi i mad.

I Miljøstyrelsen kan Forbrugerrettet kommunikation i perioden opdeles i en basispakke (løbende ad hoc information via sociale medier, hjemmeside m.v.) og særlige informationsinitiativer, der kører i en afgrænset periode med et større budget (kampagner). Målgrupperne er blevet fastlagt ud fra hensynet til at beskytte ufødte, børn og unge, og emnerne har understøttet de strategiske sigtelinjer i kemiindsatsen, eksempelvis allergistrategi og PVC-indsats. I perioden er der gennemført fem store kampagner; To kampagner til unge om parfumeallergi (2018, 2019) og en om kemikalier i tøj (2021) samt to kampagner til småbørnsforældre om henholdsvis fluorstoffer i udendørstøj (2018) og internethandel uden for EU (2019). De større kampagner er suppleret med anden fokuseret information – eksempelvis om særligt farlige gør-det-selv produkter, klimafarlige kølemidler til biler og alternativer til PVC. Herudover har Miljøstyrelsen bidraget til udvikling og indhold af to samlende hjemmesider - *Nethandel – helt sikkert*, der giver en samlet myndighedsindgang til information om, hvordan man handler sikkert på nettet samt hjemmesiden ”*Kend kemien*”, der samler kemirelevant borgerinformation på Miljøstyrelsens og Fødevarestyrelsens område. Der er i perioden lagt en særlig indsats i at styrke udbredelse af informationerne ved at involvere både kommercielle og ikke kommercielle partnere i eksekveringen, hvilket har øget effekten af de konkrete aktiviteter, og styrket dialogen med interessenterne. I perioden har der løbende været formidlet information og gode råd om hverdagens kemi på både sociale medier og hjemmeside, ikke mindst som udløber af vidensproduktion og kontrolaktiviteter. Her spiller FB-siden Hverdagskemi en vigtig rolle med sine små 40.000 følgere. Den smalle fokus på kemi i hverdagen appellerer til danskerne, og FB-siden er vækstet med over 8.000 personer siden 2018. Parallelt med den eksterne formidling har Miljøstyrelsen konsolideret og optimeret rammerne for den løbende formidling, eksempelvis lavet en sammenlignende analyse af en række forbrugerrettede kampagner om kemi, der kan kvalificere det fremtidige arbejde ligesom vi har fået kortlagt nye metoder, strategier og værktøjer som kan tages i brug, når vi kommunikerer til borgerne.

Hovedindsats: Viden om biocider/sikker brug af biocider på jobbet

I den politiske aftale ønskes det sikret, at både forbrugere og professionelle anvender biocider korrekt. Det ønskes, at forbrugere særligt informeres ift. desinfektions-, insekt-, alge- og træbeskyttelsesmidler.

Miljøstyrelsens hjemmeside er blevet udbygget og opdateret. Der er bl.a. udarbejdet faktaark vedrørende in-situ generede produkter, fx desinfektion som dannes på stedet af salt eller luft, og vedrørende biocidbehandlede artikler og afskrækningsmidler. Hjemmesiden er desuden opdateret mht. vejledning omkring forebyggelse og bekæmpelse, herunder alternativer i forhold til skægget sølvkræ.

Der er gennemført kampagner omkring bundmaling til lystbåde, og sikker anvendelse og alternativer til disse. Informationskampagnen var målrettet privat anvendelse af bundmaling.

Der har været et stort fokus på desinfektionsmidler, og i særdeleshed håndsprit og desinfektion af overflader. Der er i perioden givet vejledning til forbrugerne og professionelle anvendere om, hvilke produkter som er lovlige, og hvilke produkter som er effektive og hvordan de bør bruges.

Der er udarbejdet materiale om, hvad der ligger i en godkendelse af biocidprodukter og hvordan en etikette skal læses.

Bekæmpelsesmiddeldatabasen (BMD) er opdateret så det er nemmere for både private og professionelle brugere at fremsøge hvilke produkter der er lovlige.

Hovedindsats: Allergistrategi

Det daværende Miljø- og Fødevarerministerie lancerede i oktober 2018 en allergistrategi med en række initiativer, som skal være med til at sikre, at færre danskere får hudallergi i fremtiden. Strategien er inddelt i fem fokusområder: 1) Viden om effekt og eksponering, 2) Vurdering af kemikaliers allergifremkaldende egenskaber, 3) Information og regulering, 4) Særligt problematiske kemikalier og 5) Samarbejde med Interessenter og andre myndigheder.

Under fokusområdet ”Viden om effekt og eksponering” har Miljøstyrelsen finansieret Videncenter for Allergi, samt igangsat seks kortlægningsprojekter med fokus på allergifremkaldende stoffer i legetøjs-slim og strikkegarn, krom og kobolt i lædervarer, nikkel i coatede forbrugerprodukter, formaldehyd i kosmetik og hydroperoxide varianter af parfumestofferne linalool og limonene i kosmetik.

Miljøstyrelsens arbejde under fokusområdet ”Vurdering af kemikaliers allergifremkaldende egenskaber” inkluderer bl.a. udarbejdelsen af forslag til harmoniseret klassificering for allergifremkaldende stoffer, udvikling af en ny QSAR model for forudsigelse af hudallergi og det afsluttende arbejde med at udvikle OECDs guideline til vurdering og test af hudallergene stoffer.

Under fokusområdet ”Information og regulering” blev der udrullet flere informationskampagner målrettet unge om allergifremkaldende parfumestoffer. Derudover er der i løbet af strategien fra dansk side af arbejdet aktivt på at påvirke EU-lovgivning på allergiområdet. For legetøj er der bl.a. blevet indført grænseværdier for formaldehyd, indført begrænsninger for 3 allergifremkaldende parfumestoffer samt indført krav om mærkning for 62 allergifremkaldende parfumestoffer. For kosmetik er der bl.a. indført begrænsning af allergifremkaldende akrylater i negleprodukter. Danmark har desuden stillet forslag til ændring af mærkningsreglerne for formaldehydfrigivende konserveringsmidler i kosmetik, som forventes at blive vedtaget i starten af 2022.

Under fokusområdet ”Samarbejde med Interessenter og andre myndigheder” er der oprettet et Allergiforum for interessenter, som ønsker at udveksle viden og erfaringer på allergiområdet. Deltagere i dette forum inkluderer forskningsinstitutioner, brancheforeninger, faglige organisationer, NGO'ere, myndigheder og virksomheder. Der er afholdt et møde årligt i 2020 og 2021 med fokus på henholdsvis nikkelallergi og skjulte allergener.

[Allergistrategien](#) blev lanceret i 2018 og status for arbejdet med strategien er rapporteret i en [midtvejsrapport](#) og en afsluttende statusrapport, hvor det samlede overblik over arbejdet med strategien 2018-2021 kan findes her: <https://mim.dk/publikationer/2022/feb/faerre-danskere-med-hudallergi-miljoeminieteriets-strategi-for-allergifremkaldende-kemikalier-2018-2021-afsluttende-rapport/>

Hovedindsats: Miljømærker

Ad. 1. Øge efterspørgslen - Forbrugeroplysning

Miljømærkning Danmark har siden 2018 etableret og udbygget et koncept med forbrugerrettede temasider på ecolabel.dk. Målet med temasiderne er at give råd om god kemi i hverdagen og inspirere til en mere bæredygtig hverdag bl.a. inden for områderne *Børn*, *Gravide*, *Bæredygtig livsstil*, *Mode og Tekstil og Møbler*. Temaerne er over hele perioden distribueret via PR, sociale medier (SoMe), konkurrencer og nyhedsbreve samt i større kampagneindsatser overfor gravide og familier med børn, samt på særskilte produktområder. For de fire år Kemiindsats 2018-2021 har forløbet har det afstedkommet følgende:

	2018	2019	2020	2021
Temaartikler udviklet	20	>60	>110	>120
Eksponering af temaartikler via	PR, SoMe, nyhedsbreve med link til temaartikler	PR, SoMe, nyhedsbreve med link til temaartikler	PR, SoMe, nyhedsbreve med link til temaartikler	PR, SoMe, nyhedsbreve med link til temaartikler
Særskilte kampagneindsatser		Kemikalier	Gravid Møbler	Gravid Møbler Skønhed/pleje
SoMe kampagne-eksponeringer (antal visninger totalt og i målgruppen)		1,1 mio. videoviews	7,1 mio. visninger 1,0 mio. nået i målgruppen	12,6 mio. visninger 1,7 mio. nået i målgruppen
Antal besøg til temasider	6.900	42.000	104.000	142.700

Ad 2) Øge udbuddet af miljømærkede varer – målrettet markedsdialog med virksomheder

Miljømærkning Danmark har gennemført særskilte marketing- og kommunikationsindsatser over for udvalgte brancher: herunder møbler og legeredskaber, legetøj, tekstiler og babyprodukter med tekstil. Indsatserne har bestået af presseindsatser, SoMe-kampagner, deltagelse på fagspecifikke messer og 1:1-dialog med interesserede virksomheder og brancheforeninger. Med særligt fokus på offentlige indkøb har Miljømærkning Danmark i perioden gennemført markedsdialog for at få et større udbud af miljømærkede produkter. Markedsdialogen er gennemført i et samarbejde mellem Københavns Kommune, Statens og Kommunernes Indkøb og Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb.

Informations- og dialogindsatsen har resulteret i, at fire virksomheder med babyprodukter, to med børneinstitutionsmøbler og seks med legetøj har opnået miljømærkelicens til over 100 produkter. Det vurderes at flere produkter er på vej, ligesom Miljømærkning Danmark oplever stigende interesse fra andre virksomheder.

3) Tilskudsordning (v/Miljøministeriet)

Aktiviteterne med henblik på at øge udbuddet af miljømærkede produkter har været støttet af Kemiindsatsens miljømærketilskudsordning (i alt 0,5 mio. kr.) inden for fx *babyprodukter*, *legetøj*, *elektronik*, *tekstiler* og *tøj*. Det blev vurderet, at muligheden var lille for at få *danske elektronikvirksomheder* til at søge om tilskud til miljømærkning, og *elektronikprodukter* blev derfor suppleret med mulighed for at søge om *parfumefri make-up-produkter* til unge. Miljøstyrelsen gennemførte i slutningen af 2018 en udbudsrunde, der gav tilskud på op til 100.000 kr. til otte virksomheder med henblik på, at de kunne få en konsulent til at undersøge muligheden for at opnå miljømærkning af *tøj-/tekstil-/babyprodukter*, *legetøj*, *børne-/ungemøbler* eller *parfumefri make-up produkter* til unge. Der var ingen ansøgninger til elektronikprodukter. Blandt de otte virksomheder

har tre¹ virksomheder i perioden ansøgt om og efterfølgende opnået licens inden for babytekstil, møbler, legetøj og kosmetik. Blandt de resterende fem virksomheder vurderes yderligere 1-2 at kunne opnå at opnå miljømærkelicens, hvis de ønsker at ansøge.

2. Fair vilkår

Hovedindsats: REACH og CLP

Kontrol af virksomhedernes REACH registreringer

Miljøstyrelsen har i hele perioden arbejdet aktivt med at forbedre kvaliteten af virksomheders registreringer under REACH og har derfor indsendt et større antal ændringsforslag for at opnå dette. Miljøstyrelsen kommenterer både på udkast til afgørelser, som er udarbejdet af EUs Kemikalieagentur (ECHA) vedrørende dossiervurdering (kontrol af registreringsoplysninger samt industriens testforslag), og udkast til afgørelser, som er udarbejdet af andre lande i forbindelse med stofvurderinger. Miljøstyrelsen har haft hovedfokus på at forbedre beslutningerne for de principielt vigtigste sager vedrørende specielt bekymrende stofegenskaber herunder miljøfarlighed (PBT), kræft, skader på arveanlæg/DNA (mutagenicitet), skader på forplantning og fosterudvikling samt hormonforstyrrende effekter, og hvor der er særligt stort potentiale for, at de påkrævede oplysninger kan lede til en bedre risikohåndtering og derved reduceret påvirkning af mennesker og miljø.

I hele perioden har Danmark indsendt 74 ændringsforslag til sådanne beslutninger, hvilket har ført til ændringer i beslutningerne i langt størstedelen af sagerne. Af statusredegørelserne for de enkelte år fremgår det, at der blev indsendt et væsentligt større antal ændringsforslag de første to år sammenlignet med de seneste to. Specielt i 2019 indsendte Danmark et større antal ændringsforslag vedrørende mutagenicitet for at få sat dette emne på dagsordenen. Det lavere antal ændringsforslag i periodens sidste to år skyldes bl.a., at der på baggrund af det danske initiativ er blevet udviklet forståelsespapirer for testning af mutagene stoffer. Det har nu medført, at udkastene til afgørelser er bedre afstemt, og derfor ikke kræver ændringsforslag. Derudover bliver flere mindre uenigheder ift. testkrav håndteret ved direkte uformel kontakt mellem Kemikalieagenturet og medlemsstaterne og medlemsstaterne imellem.

Stofvurderinger

Miljøstyrelsen har forestået stofvurderinger under REACH siden 2012. Arbejdet strækker sig typisk over flere år, idet der, ud over det første års vurdering, er fastlagt en række høringsperioder for at sikre en robust og transparent proces, ligesom der medgår tid til, at registranterne udfører og rapporterer de undersøgelser, som måtte blive krævet i ECHA beslutninger med henblik på at afklare en bekymring.

I perioden 2018-2021 er der i 2020 igangsat én ny stofvurdering for DGEBF. Stoffet anvendes blandt andet i polymerer, bindemidler, tætningsmidler og i halvledere. Den blev afsluttet i 2021, pga. mangler i registreringen, og overdraget til ECHAs dossiervurdering. Elleve andre stofvurderinger er blevet afsluttet mellem 2018 og 2021: For DBMC (6,6'-di-tert-butyl-, 2,2'-methylene-di-p-cresol), der anvendes i bindemidler, tætningsmidler og smøremidler, og Benzophenon, der bruges som antibakterielt middel og som UV-filter i en lang række produkter, er bekymring om hhv. reproduktionsskadevirkning og kræftfremkaldende virkning undersøgt under stofvurdering blevet fulgt op af klassificeringsforslag, som er blevet stadfæstet i CLP. For 4 phthalater var der mangler i registreringerne, der ikke kan adresseres under stofvurdering, men de er overgået til dossiervurdering, som ECHA forestår. Disse stoffer anvendes i polymerer findes i plastikprodukter. For stoffet phenol er der også mangler i registreringen,

---

¹ I opgørelsen for 2020 blev antallet fejlagtigt opgivet til at fire har opnået licens. Det korrekte var at der per 2020 var tre virksomheder, der havde opnået eller ansøgt om licens. De har alle nu en miljømærkelicens.

og ECHA er i gang med dossiervurdering. Phenol er et højttonnagesstof med en lang række anvendelser herunder polymerer, bindemidler og tætningmidler og som laboratoriekemikalie. Derudover anvendes stoffet som antibakterielt middel i en lang række produkter. For 3 andre stoffer har de tests, der var blevet krævet, mindsket eller fjernet den oprindelige bekymring, og yderligere regulering er ikke nødvendig. Det gælder Propoxyleret BPA, der anvendes i blæk, toner polymerer og plastikprodukter, én phthalat (B7-9P), der anvendes i polymerer og plastik, samt BAGDE, der anvendes i polymerer, bindemidler, tætningmidler og i halvledere. For stoffet TGMDA afleverede registranten ikke det krævede studie, og sagen er videregivet til håndhævelse hos de nationale myndigheder, hvor registranten har sæde. TGMDA anvendes som bindemiddel og tætningmidler i produktionen af en lang række produkter herunder plastik, gummi og elektronik.

Fem stoffer er stadig under vurdering: For OAPP er der efter vurdering af en test udført af registranten udstedt en ny beslutning mhp afklaring af mulige PBT virkning af stoffet. OAPP anvendes i bindemidler, tætningmidler, blæk, toner og i polymerer. TBBPA, der anvendes i polymerer, er dels under vurdering efter en række tidligere krævede tests er blevet indleveret. Vurdering af et mutagenicitetsstudie for epoxystoffet EPOTE forventes afsluttet i nær fremtid og yderligere regulering i form af et klassificeringsforslag er planlagt. EPOTE anvendes som bindemiddel og tætningmiddel i plastik og elektronik. Derudover arbejder Miljøstyrelsen med vurdering af stoffet DETDA, hvor en del mangler i registreringen er blevet påvist, men der samtidig er bekymring for andre effekttyper. DETDA anvendes i bindemidler, tætningmidler og polymerer og i produktion af plastik. Endelig har Miljøstyrelsen brugt ressourcer på at forsvare den vedtagne beslutning om Ziram om yderligere undersøgelse for skader på nervesystemet, som dog blev underkendt af ECHAs appelmyndighed. Ziram findes blandt andet i polymerer og i gummi.

Danske reguleringsforslag

Harmoniseret EU klassificering under CLP

Miljøstyrelsen har i hele perioden udarbejdet en række klassificeringsforslag, hvor en del er afsluttet og optaget på bilag VI til CLP forordningen. De resterende klassificeringsforslag er fortsat i proces.

Fire danske forslag fra 2017 blev behandlet i perioden, dette værende to parfumestoffer (Geraniol og Citral), DINP og bly. Geraniol blev klassificeret som allergifremkaldende kategori 1. Citral forblev uændret også i kategori 1. Forslaget for DINP som skadeligt for forplantningen og udvikling blev ikke vedtaget grundet mangel på tilstrækkelig videnskabeligt grundlag for en klassificering, og bly er fortsat i proces.

I perioden har Miljøstyrelsen udarbejdet tre klassificeringsforslag for stoffer vedrørende bekymringer for kræftfremkaldende effekter. Benzophenone og Cumene blev begge vedtaget som kræftfremkaldende kategori 1B og er optaget i CLP. Danmark indsendte sammen med Norge et forslag for den bromerede flammehæmmer TBBPA, som blev vedtaget på RAC i 2021 som kræftfremkaldende kategori 1B. Ydermere blev det danske forslag vedrørende DBMC som reproduktionstoksisk i kategori 1B vedtaget, og DBMC er optaget i CLP. Derudover blev det danske forslag af Cinnamaldehyde som stærkt allergifremkaldende kategori 1A vedtaget i RAC i 2021.

Miljøstyrelsen har i perioden udarbejdet en række klassificeringsforslag, som stadig er i proces. Det drejer sig bl.a. om forslaget for EPDA, som foreslås klassificeret som skadelig for arveanlæggene (kategori 2) og allergifremkaldende (kategori 1A), og som forventeligt behandles i RAC 2022. Det samme gældende for forslaget vedr. parfumestoffet Helional som allergifremkaldende (kategori 1B). Derudover er der udarbejdet et forslag for parfumestoffet Eugenol som stærkt allergifremkaldende, som er indsendt til ECHA i december 2021. Forslaget for parfumestoffet Methyl oct-2-ynoate som stærkt allergifremkaldende er forsat under udarbejdelse og forventes indsendt i 2022. Derudover er der i løbet

af perioden blevet arbejdet på et forslag af PFBA som reproduktionstoksisk, hvilket forventes fortsat i 2022.

Optag på Kandidatlisten for særligt problematiske Stoffer

Danmark har løbende i perioden under Kemiindsats 2018-2021 indsendt danske forslag om identifikation af særligt problematiske stoffer (SVHC) under REACH. Det drejer sig om tjærestoffet BgP, Butylparaben, 4-MBC og DBMC. De to sidstnævnte er vedtaget i 2021 og er identificeret som hhv. hormonforstyrrende og reproduktionsskadelig i mennesker. BgP blev identificeret pga. stoffets miljøskadelige egenskaber (meget persistent og meget bioakkumulerbart, vPvB), og butylparaneb som bruges i kosmetik er identificeret pga. stoffets hormonforstyrrende egenskaber i mennesker.

Begrænsningsforslag

Miljøstyrelsen indledte i januar 2020 initiativet omkring at udarbejde et forslag til en bred REACH anvendelsesbegrænsning, der har til formål at forbyde alle ikke-essentielle anvendelser af fluorstoffer (PFAS) i EU. Begrænsningsforslaget forventes fremsendt til ECHA i 2022, hvor det forventes behandlet i RAC (risikovurderingskomitéen), og SEAC (den socioøkonomiske komité) i 2022-2023. Begrænsningen er planlagt til at træde i kraft i 2025. Miljøstyrelsen samarbejder med de kompetente myndigheder i Tyskland, Nederlandene, Sverige og Norge omkring udarbejdelse af begrænsningsforslaget.

EU-Kommissionen har vedtaget to begrænsningsforslag, som Miljøstyrelsen helt eller delvis har udarbejdet, nemlig forslaget om forbud mod varer med 4 ftalater og forbud mod visse sprayprodukter med polyfluorerede silaner. De to anvendelsesbegrænsninger er trådt kraft. Et begrænsningsforslag om tatoveringsfarver, hvor Miljøstyrelsen også har bidraget, er vedtaget i EU-Kommissionen. Anvendelsesbegrænsningen træder i kraft 4. januar 2022.

Miljøstyrelsen har i samarbejde med ECHA udarbejdet en indledende vurdering af et begrænsningsforslag for tre fosfor-klor baserede flammehæmmere i artikler, som børn kan komme i kontakt med. Processen er dog sat på 'stand-by', indtil resultaterne fra et amerikansk kræftstudie foreligger. Resultaterne fra studiet er indtil videre forsinket yderligere.

Informationsaktiviteter om REACH og CLP

Miljøstyrelsen har gennemført årlige informationsindsatser til danske virksomheder om specifikke, særligt relevante og aktuelle emner indenfor enten CLP eller REACH forordningen igennem hele perioden 2018-21.

Miljøstyrelsen har, med undtagelse af 2018, afholdt årlige CLP og REACH dialogmøder med virksomheder og andre interessenter. Derudover har Miljøstyrelsen givet præsentationer om udvalgte, aktuelle REACH og CLP emner på diverse eksterne møder for virksomheder eller brancheforeninger. Miljøstyrelsen har igennem hele perioden 2018-21 varetaget besvarelse af henvendelser, modtaget gennem den nationale REACH og CLP helpdesk.

Deltagelse i komiteer og ekspertgrupper

Miljøstyrelsen har deltaget fast i de tre komitéer MSC (medlemsstatsudvalget), der bl.a. behandler forslag i forbindelse med dossier- og stofvurdering og forslag til optagelse på kandidatlisten af SVHC-stoffer under REACH, RAC (risikovurderingskomitéen), der giver anbefalinger til Kommissionen om klassificeringsforslag under CLP forordningen samt om fastsættelse af grænseværdier (OELs) i arbejdsmiljøet, og som sammen med SEAC (den socio-økonomiske komité) giver udtalelser om godkendelsesansøgninger og begrænsningsforslag under REACH.

Miljøstyrelsen deltager desuden i en række ekspertgrupper, herunder ekspertgruppen for hormonforstyrrende stoffer, ekspertgruppen for særligt miljøskadelige stoffer (PBT) og ekspertgruppen for risikohåndtering af problematiske stoffer. Komiteerne og ekspertgrupperne har en central funktion

i reguleringsarbejdet og behandler en lang række forslag. Ved aktiv deltagelse i dette arbejde har Miljøstyrelsen påvirket EU's kemikaliepolitik via de forslag, som udarbejdes af Danmark og i høj grad også ved at kommentere på forslag, som udarbejdes af andre EU medlemslande samt ECHA og Kommissionen.

Hovedindsats: Cirkulær økonomi og plast samt PVC-indsats

Innovation i Kemi

Miljøstyrelsen etablerede i 2019 Center for Cirkulær Kemi (CCK) med det overordnede formål at støtte danske virksomheder i deres arbejde med substitution af skadelige kemikalier inden for de tre sektorer; byggeri, emballage og fødevarerproces. Skadelige kemikalier kan virke som en barriere for genanvendelse og CCKs skulle især fokusere på substitutionsarbejde, der kunne styrke den cirkulære økonomi. Konkret har dette udmøntet sig i følgende aktiviteter:

Afholdelse af 9 brancherettede inspirationswebinarer, 19 mindre rådgivningsforløb om substitution til danske virksomheder, årlige konferencer, publicering af 5 analyserapporter om håndtering af problematiske kemikalier i den cirkulære økonomi og 19 artikler baseret på rådgivningsforløb samt drift af CCKs hjemmeside, cirkulaerkemi.dk.

CCK er afsluttet dec. 2021 med en evalueringsrapport over de udførte aktiviteter gennem alle tre år.

Cirkulær økonomi og plast samt PVC-indsats

Aktiviteterne inden for PVC indsatsen blev i 2018 initieret af en større kortlægning af PVC produkter på det danske marked og deres indhold af (skadelige) stoffer. Denne undersøgelse blev uddybet i tre yderligere mindre aktiviteter inden for analyse for organo-tinbaserede stabilisatorer; videre kortlægning af enkelte specielle PVC produktgrupper og inddragelse af viden fra en generel kortlægning af additiver i plast "Plastic additives initiative" gennemført af ECHA.

På basis af dette arbejde blev der udviklet en projektportefølje for de efterfølgende aktiviteter i PVC indsatsen for den resterende periode 2019-2021. Projektporteføljen blev godkendt af aftaleparterne i januar 2019 og kan findes [her](#). De her gennemførte projekter er følgende:

- Kortlægning af uønskede additiver i PVC produkter importerede over nettet (2019)
- Vurdering af potentialet for substitution af PVC inden for specifikke produktområder (2019)
- Vurdering af hvordan man i praksis kan igangsætte substitution af PVC (2020). Som en del af dette projekt blev der gennemført et mindre informationsprojekt (se forbrugerkommunikation).
- Øget sortering og genanvendelse af blød PVC i medicinsk udstyr og gulvbelægning (2020)
- Partnerskab mellem Miljøstyrelsen, PVC informationsrådet og VinylPlus² (2020-).
- PVC Kortlægning 2021, som opdaterer 2018 kortlægningen af PVC forsyningen i Danmark (2021)

Miljøstyrelsen har endvidere deltaget i to eksterne projekter koordineret af OECD og NCE (Nordisk arbejdsgruppe for cirkulær økonomi under Nordisk Ministerråd) om henholdsvis designkriterier for bæredygtig plast ud fra et kemikalieperspektiv og design af elektriske og elektroniske produkter (NCE). Miljøstyrelsen har desuden gennemført et større (i 2020) og 2 mindre projekter (i 2021) for at opbygge viden inden for genanvendelse af plast til kosmetikemballage. Projekterne har især fokuseret på tilstedeværelsen af problematiske kemikalier, der forhindrer genanvendelsen af plasten.

Hovedindsats: Information til virksomheder om og tilskud til biocider

I den politiske aftale ønskes det sikret, at Miljøstyrelsen udarbejder korte, handlingsorienterede branchespecifikke vejledninger for biocider. Helpdesk og deltagelse i informationsmøder skal desuden

---

² I projektporteføljen godkendt af aftaleparterne blev der fejlagtigt refereret til den europæiske PVC industriorganisation ECVM i stedet for en mere relevant organisation, som partnerskabet endte med at indbefatte, dvs. VinylPlus.

prioriteres. Der ydes tilskud til virksomheder, der har udviklet mindre belastende biocider og har brug for støtte til produktgodkendelse efter den markant mindre omkostningskrævende og forenkede godkendelsesprocedure.

Der har igennem årene været fokus på sikker drift af biocidhelpdesken, hvor ansøgere kan få juridisk og teknisk bistand om biocider, forordningen og ansøgningskrav. Særligt i 2020 har der været mange henvendelser til helpdesken pga. corona om håndsprit, men tendensen er en generel stigning i henvendelser fra både virksomheder, der importerer og forhandler, og borgere og professionelle anvendere, der ønsker at sikre sig, at deres produkter er lovlige og effektive.

Der har været afholdt to tilskudsrunder til virksomheder, der har ønsket at udvikle mindre belastende biocider og har brug for støtte til produktgodkendelse efter den markant mindre omkostningskrævende og forenkede godkendelsesprocedure. Der er givet tilskud til bl.a. algemidler og nyt aktivstof til bundmaling af lystbåde.

Miljøstyrelsens hjemmeside er opdateret med hensyn til vejledning omkring, hvordan man ansøger om godkendelse af biocidprodukter. Oplysningerne omfatter grundlæggende informationer omkring procedure og forpligtigelser, men også med nye henvisninger til guidance og information om forpligtigelser om, hvornår og hvordan biocidprodukter skal registreres i produktregisteret. Der er udarbejdet et faktaark målrettet virksomheder vedr. vigtigheden af korrekt anvendelse af desinfektionsmidler for undgå dannelsen af resistente mikroorganismer og samtidig undgå smitte. Herudover har Miljøstyrelsen deltaget i en række arrangementer hos forskellige brancheorganisationer for at informere om forordningens krav og relevante problemstillinger.

Hovedindsats: Vejledning til virksomheder om kemi i fødevarer

Fødevarerhvervet er blevet orienteret om nye regler og tiltag i en løbende dialog, ligesom vejledninger og tekster på fvst.dk er blevet opdateret til gavn for både erhverv og tilsynsførende.

3. De fem skadevirkninger i fokus

Hovedindsats: Globale konventioner

Kemikalier handles og spredes globalt, og Danmark har været synlig i arbejdet for at få en stærk regulering globalt.

I perioden er to nye stoffer blev optaget under Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte og dermed reguleret globalt – PFOA, som hører under gruppen PFAS'er, og pesticidet dicofol. Ved den globale regulering af dette stof forhindres også import, eksport og yderligere spredning via miljøet over landegrænser. Konventionens videnskabelige komite har anbefalet stoffet PFHxS, der også hører under gruppen PFAS, til optagelse under konventionen. Under Rotterdamkonventionen om forud indgået samtykke ved handel med kemikalier blev vedtaget en overholdelseskomité, der skal sikre effektiv implementering af konventionen.

Der har i perioden desuden været fokus på at få etableret en ny ramme for det globale arbejde med kemikalier og affald efter 2020, der skal videreføre arbejdet under den globale kemikaliestrategi, SAICM. Den nye rammeaftale vil være med til fortsat at sikre en bred involvering af interessentgrupper og fordele ejerskabet og implementeringen på tværs af sektorer, herunder i den private sektor. Derudover at udvikle ambitiøse, realistiske mål og milepæle for at kunne vurdere fremdriften af aftalen. Rammen skulle have været vedtaget i sommeren 2020, men pga. Covid-19 pandemien er dette udskudt på ubestemt tid.

I 2017 trådte Minamatakonventionen om kviksølv i kraft. I perioden har der været fokus på at hjælpe specielt ulandene med at få udmøntet konventionens bestemmelser, herunder bl.a. hjælp til implementering af bedst tilgængelig teknologi til reduktion af kviksølvemissioner, identifikation af kviksølvlagre og håndtering af disse og behandling af kviksølvaffald.

Hovedindsats: Biocider

Miljøstyrelsen har i hele perioden 2018-2021 deltaget aktivt i EU-arbejdet med at vurdere aktivstoffer. Perioden har været præget af, at kriterierne for hormonforstyrrende egenskaber for biocider trådte i kraft i 2018. Danmark har sat et markant aftryk på, hvorledes aktivstofferne vurderes fremadrettet, idet Miljøstyrelsen har deltaget aktivt i udarbejdelsen af de nye datakrav. Som første medlemsland færdiggjorde Danmark i 2019 en vurdering af et aktivstofs hormonforstyrrende egenskaber, hvilket i 2021 er efterfulgt af en risikovurdering af de hormonforstyrrende egenskaber af aktivstoffet. Dette var den første risikovurdering af sin slags under nogen af de europæiske kemikalireguleringer. I perioden er der generelt truffet færre EU-beslutninger om aktivstoffer end planlagt, bl.a. fordi indførslen af kriterierne har medført en længere beslutningsproces.

I 2018 blev der truffet de første beslutninger om EU-godkendelse af produkter i EU. Siden er der med dansk deltagelse truffet i alt 28 beslutninger om godkendelse samt en beslutning om en ikke-godkendelse. Miljøstyrelsens bidrag til EU-risikovurderingen er vigtig, fordi produkterne efter godkendelse kan markedsføres i hele EU.

Miljøministeriet har i perioden særligt arbejdet på områder, hvor der har været brug for regelfortolkning. Her er der bl.a. arbejdet på at få en afklaring af grænsen mellem almidler og rengøringsprodukter. Under COVID-19 har der også været brug for afklaring af regler omkring hånddesinfektionsmidler, da behovet for hånddesinfektion gik drastisk i vejret, og der derfor var behov for nye producenter hurtigt. Herudover har Miljøministeriet haft fokus på de særligt problematiske stoffer, som har været til drøftelse i Biocidkomiteen. De stoffer skal som udgangspunkt ikke godkendes, jo mindre bestemte forhold gør sig gældende. Miljøministeriet har i den forbindelse haft drøftelser med interessenter mhp. på at fremme arbejdet hen mod en udfasning af stofferne, samt for at afklare de erhvervsøkonomiske konsekvenser ved et forbud.

Herudover har Miljøstyrelsen deltaget aktivt i udarbejdelsen af ny guidance omkring vurderingen af effektivitet af insektgifte og afskrækningsmidler. På grund af biociders særlige risikoprofil for miljø og sundhed, er det afgørende, at der ikke godkendes produkter, der ikke er effektive mod de skadegørere, som de skal virke imod.

Hovedindsats: Forberede regulering af CMR, hormonforstyrrende, neurotox og PBT/POP

Der er i løbet af perioden blevet udviklet en række forskellige QSAR modeller. Der er blevet udviklet og forbedret modeller for hormonforstyrrende effekter med fokus på skjoldbruskkirtlen, som kan bruges til at forudsige effekter på hjernens udvikling. Der er også udviklet modeller, der kan forudsige, om et stof aktiverer specifikke receptorer, der er involveret i dannelsen af kræft tumorer. Som et led i allergistrategien er der derudover udviklet nye modeller for forudsigelse af hudallergi. QSAR modellerne kan bruges til at forberede regulering af forskellige stoffer, da det er muligt at screene for og identificere særligt bekymrende stoffer, der skader hjernens udvikling, virker hormonforstyrrende, er CMR (kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionsgiftige) eller er allergifremkaldende. Modellerne bidrager også til at nedbringe brugen af dyreforsøg i forbindelse med kemikalievurdering.

Hovedindsats: Nano

I hele perioden har der været et lavt antal indberetninger til det danske nanoproduktregister, og indberetningerne har ikke givet grundlag for at træffe konkrete foranstaltninger for at beskytte miljø eller sundhed i Danmark.

Undersøgelser fra 2018 viser, at aktiviteter som helpdesk og møder med brancheorganisationen ikke har rykket på antal indberetninger, og et notat fra DTU viser, at analysemetoderne er komplekse og omkostningsfulde og derfor vanskelige at anvende for virksomheder og myndigheder.

En rapport, Miljøstyrelsen har udgivet i 2020, viser, at de fleste nanoprodukter, som er indberettet i andre landes nanoproduktregistre, er undtaget fra indberetningspligten i DK, og det er dermed højst sandsynligt, at det fortsatte lave antal indberetninger skyldes mange undtagelser fra indberetningspligten. På et møde mellem aftaleparterne bag kemiindsatsen blev det besluttet, at man indtil videre lader det danske nanoproduktregister forblive uændret og afventer EU registreringer af nanoformer under REACH.

Miljøstyrelsen har deltaget aktivt i EU-arbejdet med bidrag til Kommissionens udvikling af forslag til ændring af registreringsforpligtelserne under REACH, så der tages højde for stoffer på nanoform. Disse ændringer blev vedtaget i 2018. ECHA konstaterede de efterfølgende år, at agenturet har modtaget markant færre registreringer af produkter på nanoform end forventet. På baggrund af det blev guidance dokumentet opdateret for at hjælpe registranterne.

Miljøstyrelsen deltager aktivt i Nordisk Nanogruppe, som er en arbejdsgruppe under Nordisk Ministerråd. Med DHI som leverandør har Nordisk Nanogruppe i 2019 stået bag udviklingen af e-REACHNano, som er et nyt webværktøj udviklet til at hjælpe små og mellemstore virksomheder med information om nanomaterialer til brug i forbindelse med REACH-registreringer. Ligeledes deltager Miljøstyrelsen i OECD's Working Party on Manufactured Nanomaterials, hvor de gældende testmetoder løbende bliver opdateret til også at kunne anvendes til test af nanomaterialer. Endelig deltager Miljøstyrelsen aktivt i ECHAs ekspertgruppe for nanomaterialer.

4. Forskning og vidensopbygning

Allergicenter – 2018-2021

Videncenter for Allergi har som overordnet formål at fortsætte den målrettede vidensopbygning om allergifremkaldende stoffer til understøttelse af myndighedernes forebyggende arbejde, herunder særligt at danne et videnskabeligt grundlag for regulering og kommunikationsindsatser.

Videncenter for Allergi har i 2018-2021 haft en bevilling fra Ny Fælles Kemiindsats 2018-21 på 18,9 mio. kr. til sine aktiviteter. Herudover har videncentret haft yderligere bevillinger fra forskellige fonde, så budgettet har samlet været på mere end 30 mio. kr. i direkte udgifter.

Videncenter for Allergi har i 2018-2021 publiceret 101 videnskabelige artikler i internationale tidsskrifter om allergi, risikofaktorer og forebyggelse. Af disse artikler er 45% udarbejdet i et internationalt samarbejde. Der er afsluttet 11 ph.d.-studier om udvikling i parfume, årsager til nikkellallergi, immunpåvirkning ved allergifremkaldende hårfarver, allergifremkaldende naturlige ingredienser i kosmetik som årsag til allergi, udviklingen i kromallergi efter regulering af krom VI i læder, hudens mikrobiom og molekylære mønstre ved allergisk håndeksem og andre typer eksem. Videncentret har desuden medvirket til at skabe det videnskabelige grundlag for flere internationale reguleringer af allergifremkaldende stoffer blandt andet vedrørende akrylater i negleprodukter og krav om deklaration af små mængder formaldehyd på kosmetiske produkter.

./.

Der henvises endvidere til notater fra Videncenter for Allergi, der er vedlagt som bilag til Miljøstyrelsens notater om årlig screening af forskningsindsatsen, samt Videncentrets årsrapporter, som er tilgængelige [her](https://www.videncenterforallergi.dk/om-videncentret/aarsrapporter/): <https://www.videncenterforallergi.dk/om-videncentret/aarsrapporter/>.

Center for Hormonforstyrrende Stoffer - 2018-21

Center for Hormonforstyrrende Stoffers (CeHoS) formål er at indsamle og opbygge viden målrettet myndighedernes forebyggende arbejde inden for området hormonforstyrrende stoffer samt de skadelige egenskaber, disse kan medføre. Det drejer sig både om hormonforstyrrende egenskaber i forhold til mennesker og miljøet. I CeHoS-aftalen er afsat 30,7 mio. kroner til at styrke videnopbygningen, og forskningen i hormonforstyrrende stoffer med styrket fokus på effekter hos mennesker.

Under den nuværende periode for CeHoS (2018-2021) er i alt 35 projekter igangsat. Af de 35 igangsatte projekter blev 33 gennemført stort set som planlagt. To projekter blev afsluttet før tid; begge pga. problemer med udførelsen relateret til situationen med corona-epidemien i 2020 og 2021. Et nyt initiativ i denne periode har været afholdelsen af en årlig intern CeHoS forskerworkshop. Tanken bag dette har været at sikre en bred faglig videndeling internt i centret og med centrets følgegruppe, samt at facilitere at projekterne i centret gennemføres med et højt fagligt ambitionsniveau, stor synergi og med relevans i forhold til myndighedernes arbejde. Derudover har centret årligt (med undtagelse af 2020 pga. corona-restriktionerne) afholdt en offentlig Informationsdag for interesserede inden for emnet hormonforstyrrende stoffer, hvor involverede i centrets projekter præsenterer et emne målrettet lægmand. Dette har mødt bred tilslutning og deltagelse.

Der henvises endvidere til notater fra CeHoS, der er vedlagt som bilag til Miljøstyrelsens årlige notater om screening af forskningsindsatsen, samt til Center for Hormonforstyrrende Stoffers hjemmeside, hvor yderligere information og rapporter kan findes, jf. www.cend.dk.

Hovedindsats: Forskningsprojekter mellem DTU Fødevarerinstitutionen og Fødevarerstyrelsen
De fire forskningsprojekter på DTU Fødevarerinstitutionen har bidraget med både grundforskningsresultater og forskningsresultater, der kan anvendes umiddelbart både i Fødevarerstyrelsens kontrol og i kommunikation til erhverv og forbrugere om risici.

5. Kontrol og overvågning 2018 - 2021

Overordnet

Igennem hele perioden har Kemikalieinspektionen modtaget et stærkt stigende antal indberetninger om mulige overtrædelser af kemikalielovgivningen. Det skyldes bl.a. en ændring af indkøbsmønstret, hvor forbrugerne vender sig mod e-handel, har nye forbrugsmønstre og tilbydes varer via globale online markedspladser. I den sammenhæng kan Inspektionen konstatere, at forbrugerne typisk er langt mindre kritiske ved indkøb på nettet, hvorfor der både ses et stigende antal beslaglæggelser af privates import, og generelt flest overtrædelser af kemikalierreglerne, når der analyseres kontrolobjekter indsamlet via e-handelsplatforme baseret i tredjelande. Når man handler med webshops, som ligger uden for EU, svarer det som udgangspunkt til at stå i det pågældende land. Det kan sammenlignes med, at man som dansk forbruger tager en tur til f.eks. Kina og køber ind. Her kan man heller ikke forvente, at det, man køber, overholder EU- og dansk lovgivning. Og hvis man sidder hjemme og køber i net-butikker fra lande med helt andre regler end i EU, så skal de produkter ikke overholde dansk eller EU lovgivning. Derfor er risikoen større for, at produkterne kan indeholde skadelige kemikalier.

Endelig skal bemærkes, at med ikrafttræden af den nylige ændring af kemikalieloven, offentliggør Inspektionen alle overtrædelser, hvor der sker en håndhævelse: <https://mst.dk/kemi/tilsyn-og-haandhaevelse/produkter-som-overtraeder-kemikalierreglerne/>

Periodens kontrollkampagner, inklusiv resultater (dog endnu ikke for alle kontrollkampagner i 2021) er listet på <https://mst.dk/kemi/tilsyn-og-haandhaevelse/tilsynskampagner/>

Årsrapportering for Kemikalieinspektionens kontrol og håndhævelsesaktiviteter kan studeres i Årsberetninger via: <https://mst.dk/kemi/tilsyn-og-haandhaevelse/aarsberetninger/>
Årsberetningen for 2021 er offentliggjort ultimo januar 2022.

Hovedindsats: Kontrol i forhold til REACH og CLP

REACH

Kemikalieinspektionen har i perioden deltaget i alle de fælleseuropæiske håndhævelsesprojekter REF (REACH enforcement project) under Forum (REF 6 (havde CLP-fokus) – 9).

Endvidere har kontrol af REACH-restriktionerne været en større eller mindre del af de fleste kontrollkampagner på forbrugerproduktområdet, især i relation til tungmetaller, ftalater og oplysningsforpligtigelsen, jf. artikel 33.2, hvorefter man skal modtage svar inden 45 dage, hvis en forbruger spørger en forhandler om en artikel indeholder mere end 0,1 % kandidatlistestoffer.

En væsentlig udvikling på området er, at kravet om virksomhederne registrering af kandidatstoffer, der importeres eller produceres i EU i mængder over et ton pr. kalenderår (REF 7), er indført, hvorfor der nu er mere styr på kandidatstofferne på det europæiske marked.

CLP

Kontrol og håndhævelsesindsatsen i perioden har haft to hovedfokus. Dels i relation til indberetningsområdet (se Hovedindsats: Kontrol med forbrugerprodukter, herunder styrket importkontrol), hvor det ændrede forbrugsmønster med e-handel medfører en hel del import fra private af kemiske produkter, der ikke er mærket, jf. CLP-reglerne. Det var f.eks. en meget hyppig overtrædelse ifm. Inspektionens håndhævelsesindsats i 2020, hvor der af hensyn til forbrugersikkerheden var fokus på mærkning af hånddesinfektionsprodukter og vådservietter/wipes.

Det andet hovedfokus på CLP-området har været at kontrollere online markedsføring af kemiske blandinger for at kontrollere, om disse lever op til kravene i artikel 48(2). Artikel 48 fastsætter krav til, at enhver reklame for en blanding, der er klassificeret som farlig, og som giver en almindelig forbruger mulighed for at indgå en købskontrakt uden først at have set mærkningen, skal nævne den eller de typer af farer, der er angivet i mærkningen.

Hovedindsats: Kontrol i forhold til biocidforordningen

Der har gennem perioden konstant været fokus på at sikre et vis kontroltryk på forhandlerleddet af biocider. Det er sikret ved at lade biocid-forhandlerkontrollen ske sammen med pesticidforhandlerkontrollen (hvor Inspektionen via Pesticidstrategien har været forpligtet til at komme igennem samtlige forhandlere til professionelle i løbet af strategiperioden). Kontrolresultaterne har vedvarende vist, at der her, imens der stadig er en overgangsperiode for godkendelse af aktivstoffer, sker forhandling af ikke-godkendte biocider via danske forhandlere. Inspektionen har bl.a. konstateret i 2021, at det kniber for forhandlerne at overholde biocidreglerne på algebekæmpelsesområdet. Forhandlerkontrollen understøttes af aktivstof-analyser foretaget af ekstern leverandør, hvorefter kvaliteten af udvalgte biocidprodukter tjekkes.

Et andet vedvarende opmærksomhedspunkt er rotteområdet, hvor kategorien ”biocider” under indberetninger hvert år dækker over Toldstyrelsens tilbageholdelse og beslaglæggelse af større eller mindre mængder ulovlige udenlandske rottemidler, bl.a. en sending på over 200 kg i 2020.

Netop 2020 blev et atypisk år på biocidområdet, da der pga. covid-19-pandemien skete et markant skift i fokus. Fokus blev sat på kontrol og håndhævelse over for import, markedsføring og produktion af hånd- og fladedesinfektionsprodukter og senere, i mindre grad, over for mundbind med biocider med henblik på at sikre forbrugeren sikre og lovlige desinfektionsprodukter. I samarbejde med Toldstyrelsen blev der kontrolleret over 10.000 tons desinfektionsprodukter.

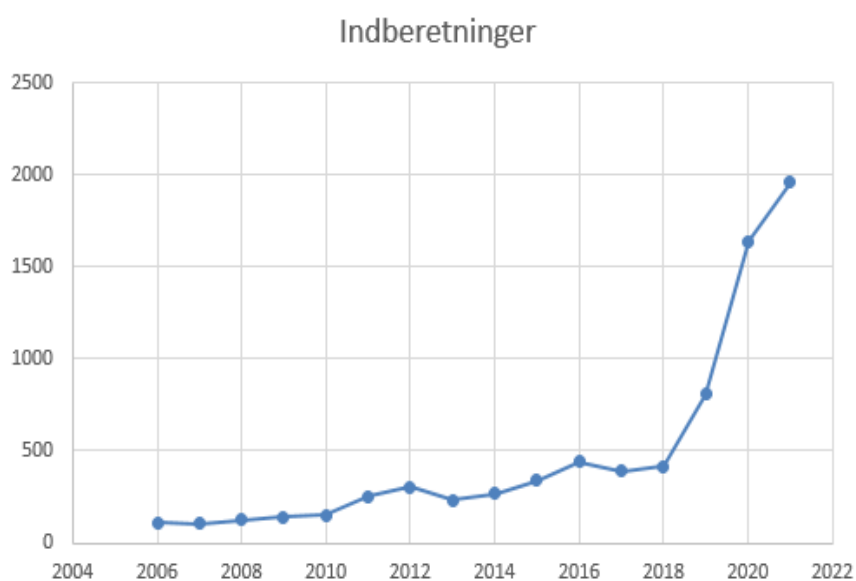
Hovedindsats: Kontrol med forbrugerprodukter, herunder styrket importkontrol

Indberetninger

Siden 2010 har Kemikalieinspektionen modtaget et jævnt stigende antal indberetninger om mulige overtrædelser af kemikalielovgivningen, der er accelereret i perioden 2018 – 2021. Det skyldes bl.a., at forbrugermønstret går mere og mere over mod e-handel. Det har medført, at Toldstyrelsen stopper flere og flere privat pakker med ulovligt kemisk indhold, som udenlandske pesticider, rottegift, toilettrens og ikke mindst fiskegrej med bly.

Nedenfor ses en tabel over antallet af modtagne indberetninger samt en graf over Kemikalieinspektionens modtagne indberetninger fra 2006-2021. Heraf ses den kraftige stigning i antallet af indberetninger fra 2018 til 2021.

År	Indberetninger
2021	1.958
2020	1.637
2019	808
2018	415
2017	389
2016	440
2015	341
2014	270
2013	232
2012	205
2011	254
2010	150

Det har igennem årene varieret hvilke produkt-/reguleringskategorier, der var været flest indberetninger indenfor. Men med den stigende e-handel, er det beslaglæggelserne fra Toldstyrelsens tilbageholdelser, der fylder ca. 3/4 af indberetningerne.

År/område	Kosmetik	CLP	REACH	Pesticider	RoHS	Drivhus-gasser	Biocider	Tungmetal	Legetøj	Andre
2021	71	861	11	197	15	10	338	336	30	89
2020	60	81	35	74	11	91	439	760	19	67
2019	97	35	7	23	20	73	109	364	48	32
2018	33	22	13	23	9	9	114	126	50	16

Forbrugerprodukter

Kemikalieinspektionen har i perioden gennemført 21 kontrolkampagner irt. forbrugerprodukter, primært inden for legetøj, læder, kosmetik og elektronik området. Kontrolkampagnerne er ofte en del af forbrugerprojekterne, jf. nedenfor, hvorved der sikres en synergi imellem overvågning af markedet og kontrol og håndhævelse. Endvidere deltog Inspektionen i perioden i både nordiske (NTG – del af Nordisk Ministerråds samarbejde) og fælleseuropæiske kontrolkampagner (CASP – under EU-

Kommissionens direktorat for Forbrugerbeskyttelse og Jura) med henblik på både at sikre et større kontroltryk og høste erfaringer med, hvor der er udfordringer med produkter. Der ses helt generelt fortsat udfordringer omkring for høje indhold af tungmetaller, D4 og ftalater i mange forbrugerprodukter.

HFC-gasser

Der har siden 2019 hvert år været kontrolkampagnefokus på kontrol og håndhævelse over for kølemidler, import samt illegal handel og/eller installation. I 2018 var hovedfokus på importkontrol (beslaglæggelser) på F-gasområdet. Det skyldes, at kølemidlerne – HFC, PFC og SF₆ – (flourholdige drivhusgasser, herefter betegnet F-gasser) alle er drivhusgasser og uønskede i miljøet. F-gasserne er problematiske i miljøet, fordi de bidrager til klimaforandringer, og er langt mere drivhus-potente end CO₂. Derfor er der begrænsninger på brugen af kølemidler, idet salget inden for EU sker via tildelte kvoter, jf. nyere regulering på området. Kemikalieinspektionen har særligt set på illegal handel med F-gas i perioden, både via kontrol af arbejde udført af montører uden autorisationer, den stigende mængde af indberetninger, der drejer sig om ulovligt salg af kølemidler, manglende journalføring, tilbageholdelse og lignende.

Undersøgelse af forbrugerprodukter 2018-2021

Miljøstyrelsen har i perioden 2018-2021 offentliggjort 19 undersøgelser om kortlægning og risikovurdering af kemikalier i forbrugerprodukter. Alle projekterne er offentliggjort som rapporter på [Miljøstyrelsens hjemmeside](#). Undersøgelserne vedrører kemikalier i forbrugerprodukter, som har bred anvendelse i befolkningen. Hvor der er set overtrædelser af lovgivningen, er disse håndteret af Kemikalieinspektionen. Desuden anvendes resultaterne til at vurdere, om der er behov for regulering af nogle kemiske stoffer.

De afsatte midler til undersøgelser af forbrugerprodukter i Kemiindsatsen finansierer kun delvist de planlagte projekter, som derfor suppleres med midler fra andre hovedindsatser (Allergistrategi, Cirkulær økonomi og plast) og med interne midler fra Miljøstyrelsen.

I projekterne har Miljøstyrelsen i udtagelsen af produkter til undersøgelse lagt vægt på, at der skal indhentes produkter fra nethandel både uden for og inden for EU samt fra danske forhandlere. Målet er at kunne redegøre for, om der er et klart billede eller kan ses en tendens til en forskel på sikkerheden ved produkterne afhængig af salgsstederne.

Undersøgelserne af forbrugerprodukterne vurderer som udgangspunkt, om der er produkter på markedet, som udgør en risiko for forbrugernes sundhed på grund af deres indhold af kemikalier, og som ikke er reguleret i dag. Vurderingen af risiko baseres altid på en konkret risikovurdering, som Miljøstyrelsen har kompetencer til at vurdere. Udvalgte projekter har endvidere koblet kontroldelen på, således at de udtagne produkter også er blevet kontrolleret for indhold af allerede regulerede stoffer.

Hovedindsats: Kontrol og kompetenceudvikling af tilsynsførende mv.

Opbygning af faglige kompetencer hos de tilsynsførende inden for de kemiske fødevarerlovgivningsområder betyder, at de tilsynsførende i større grad inddrager disse områder i deres ordinære kontrol. Flere kontrolkampagner og prioriterede indsatser i perioden har også betydet, at de tilsynsførende har opnået større sikkerhed i kontrollen af kemiske parametre for fødevarer.

EU-Strategi

Hovedindsats: Strategi for, hvilke stoffer der skal sættes ind over for

Der henvises til notater fra CeHoS og Videncenter for Allergi, der er vedlagt som bilag til Miljøstyrelsens årlige notater om screening af forskningsindsatsen.

Fødevarestyrelsen har løbende modtaget vurderinger fra DTU Fødevarainstituttet, som ligger til grund for styrelsens prioritering af, hvilke stoffer der skal sættes ind overfor.

Hovedindsats: Indspil til non-toxic environment og opfølgning på REACH Review

I perioden har Danmark haft fokus på at få opbakning til behovet for at modernisere EUs kemikalielovgivning. Kommissionen var under 7. Miljøhandlingsprogram forpligtet til senest i 2018 at fremlægge en strategi for et giftfrit miljø. Danmark fremsendte i 2018 tekniske input til REACH reviewet, hvor der blev udtrykt støtte til de 16 aktiviteter, der peges på i reviewets konklusion, og samtidig blev påpeget 12 yderligere aktiviteter, hvor der er behov for handling. REACH Up-ministrene fulgte op med breve til Kommissionen i 2018 og 2019, hvori de udtrykte seriøs bekymring omkring den manglende fremdrift fra Kommissionens side til at videreudvikle EU's kemikaliepolitik, hvilket også var nødvendigt for at opnå en cirkulær økonomi. Rådet (miljø) vedtog i juni 2019 rådskonklusioner om behovet for en ny, bæredygtig kemikaliepolitik i EU. I december 2019 opfordrede ministre fra Belgien, Luxembourg, Sverige, Norge og Danmark Kommissionen (med støtte fra Tyskland, Finland, Østrig og Italien på embedsmandsniveau) til at udvikle en EU-strategi for hele gruppen af fluorstoffer på tværs af sektorer.

I december 2019 annoncerede EU-kommissionen Den Europæiske Grønne Pagt (European Green Deal), hvor et af initiativerne er en Kemikaliestrategi for bæredygtighed, som er det første skridt mod nulforureningsambitionen. Kemikaliestrategien for bæredygtighed blev offentliggjort i oktober 2020. Inden offentliggørelse arbejdede Danmark for en grøn, ambitiøs og langsigtet strategi, blandt andet gennem et fælles brev til Kommissionen fra ligesindede lande, og via offentlige høringer og afrapportering for REACH og CLP i 2020 spillet ind med nationale input.

Kemikaliestrategien for bæredygtighed indeholder de elementer, som Danmark sammen med ligesindede lande har presset på for skal indgå, og mange danske prioriteter på kemikalieområdet, herunder håndtering af hormonforstyrrende stoffer, kombinationseffekter, gruppetilgang ved risikovurdering af kemikalier samt beskyttelse af sårbare grupper, er også med i strategien.

Danmark har arbejdet for rådskonklusioner på strategien, som efter forhandlinger i rådet blev vedtaget i marts 2021.

Kommissionen igangsatte i 2021 implementeringen af strategien, hvor blandt andet revisionen af REACH-, CLP-, kosmetik- og detergentforordningerne samt legetøjsdirektivet er blevet sat i gang. Danmark har arbejdet aktivt i grupper med ligesindede lande (REACH Up), ekspertgrupper, på møder med Kommissionen og via skriftlige indspil på tidlig interessevaretagelse og for at fremhæve danske synspunkter, som Kommissionen vil bruge til at udarbejde deres forslag til revisionerne.

Arbejdet under strategien vil fortsætte de kommende år, hvor Danmark fortsat vil have fokus på danske prioriteter i arbejdet.

Hovedindsats: Mulighederne for afholdelse af en europæisk/international kemikonference afsøges Miljø- og Fødevarerministeriet afholdt i samarbejde med Kommissionen en fælles high-level konference om fremtidens kemikaliepolitik i Bruxelles den 27.-28. juni 2019 med deltagelse af omkring 300 interessenter og mere end 50 talere og bidragsydere. Resultaterne fra konferencen er publiceret i en konferencerapport og gav input til Kommissionens Kemikaliestrategi for bæredygtighed.